PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2005. gada 6. decembrī *

Lieta T-48/02

Brouwerij Haacht NV, *Boortmeerbeek* (Beļģija), ko pārstāv G. van Gervens [*Y. Van Gerven*], F. Luī [*F. Louis*] un H. Viāne [*H. Viaene*], *avocats*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv A. Bukē [*A. Bouquet*] un V. Vilss [*W. Wils*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par prasību atcelt tiesību aktu un — pakārtoti — samazināt naudas sodu, kas prasītājam uzlikts saskaņā ar Komisijas 2001. gada 5. decembra Lēmuma 2003/569/EK par EK līguma 81. panta piemērošanas procedūru (lieta IV/37.614/F3 *PO/Interbrew* un *Alken-Maes*) (OV 2003, L 200, 1. lpp.) 4. pantu.

* Tiesvedības valoda — nīderlandiešu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneses E. Martinša Ribeiru [*E. Martins Ribeiro*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 9. decembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, Pirmās regulas par Līguma [81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 1962, 17, 204. lpp.), 15. panta 2. punktā noteikts:

"Komisija ar lēmumu var uzlikt uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām soda naudas [naudas sodu] 1000 līdz 1 000 000 [EUR] vai lielākā apmērā, bet

nepārsniedzot 10 % no katra pārkāpēja uzņēmuma iepriekšējā finanšu gada apgrozījuma, ja tie ar nodomu vai nolaidības dēļ:

a) pārkāpj Līguma [81.] panta 1. punktu vai [82.] pantu vai

b) neizpilda kādu no pienākumiem, kas uzlikts, ievērojot [Regulas] 8. panta 1. punktu.

Nosakot soda naudas [naudas soda] apmēru, ņem vērā gan pārkāpuma smagumu, gan tā ilgumu."

2 Pamatnostādnes sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Pamatnostādnes"), paredz, ka metodoloģija minēto naudas sodu apmēra noteikšanai "ir balstīta uz pamatapjoma noteikšanu, ko palielina, ņemot vērā atbildību pastiprinošus apstākļus, vai samazina, ņemot vērā atbildību mīkstinošus apstākļus" (Pamatnostādnes, 2. daļa). Saskaņā ar Pamatnostādnēm "šo pamatapjomu nosaka, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un pārkāpuma ilgumu, kas ir vienīgie kritēriji, kas izklāstīti Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā" (Pamatnostādnes, 1. punkts).

3 Komisijas paziņojums par naudas soda neuzlikšanu vai tā apmēra samazināšanu lietās par aizliegtām vienošanām (OV 1996, C 207, 4. lpp.; turpmāk tekstā —

"Paziņojums par sadarbību") "paredz nosacījumus, kādos uzņēmumiem, kas sadarbojas ar Komisiju, kamēr tā veic izmeklēšanu attiecībā uz aizliegtu vienošanos, varētu nepiemērot naudas sodu vai samazināt naudas soda apmēru, kas pretējā gadījumā tiem būtu jāmaksā" (Paziņojuma A nodaļas 3. punkts).

4 Paziņojuma par sadarbību D punkta redakcija ir šāda:

"D. Nozīmīgs naudas soda apmēra samazinājums

1. Gadījumā, kad uzņēmums sadarbojas un nav izpildīti B un C [punktā] paredzētie nosacījumi, tam tiek piemērots naudas soda, kas tam tiktu uzlikts sadarbības neesamības gadījumā, samazinājums no 10 līdz 50 % apmērā.

2. Samazinājums tai skaitā var tikt piešķirts gadījumā, ja:

— pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas uzņēmums iesniedz Komisijai informāciju, dokumentus vai citus pierādījumus, ar kuru palīdzību tiek apstiprināts izdarītais pārkāpums,

— pēc paziņojuma par iebildumiem saņemšanas uzņēmums informē Komisiju par to, ka tas neapstrīd faktus, uz kuriem Komisija balsta savas apsūdzības."

Lietas rašanās fakti

5 1999. gadā Komisija ar lietas numuru IV/37.614/F3 uzsāka izmeklēšanu attiecībā uz iespējamiem Kopienu konkurences tiesību noteikumu pārkāpumiem Beļģijas alus ražošanas nozarē.

6 2000. gada 29. septembrī minētās izmeklēšanas ietvaros Komisija uzsāka procedūru un pieņēma paziņojumu par iebildumiem attiecībā uz prasītāju, kā arī uzņēmumiem *Interbrew NV* (turpmāk tekstā — "*Interbrew*"), *Groupe Danone* (turpmāk tekstā — "*Danone*"), *Brouwerijen Alken-Maes NV* (turpmāk tekstā — "*Alken-Maes*") un *NV Brouwerij Martens* (turpmāk tekstā — "*Martens*"). Pret prasītāju uzsāktā procedūra un tam nosūtītais paziņojums par iebildumiem attiecās tikai uz to, ka tas, iespējams, ir bijis aizliegtas vienošanās dalībnieks alus, kas Beļģijā tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, nozarē.

7 2001. gada 5. decembrī Komisija attiecībā uz prasītāju, kā arī uzņēmumiem *Interbrew*, *Danone*, *Alken-Maes* un *Martens* pieņēma Lēmumu 2003/569/EK par EK līguma 81. panta piemērošanas procedūru (lieta IV/37.614/F3 PO/*Interbrew* un *Alken-Maes*) (OV 2003, L 200, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

8 Apstrīdētajā lēmumā ir konstatēti divi atsevišķi konkurences noteikumu pārkāpumi, proti, pirmkārt, virkne līgumu un/vai saskaņotu darbību Beļģijā tirgotā alus nozarē (turpmāk tekstā — "*Interbrew/Alken-Maes* vienošanās") un, otrkārt, saskaņotas darbības alus nozarē, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi (turpmāk tekstā — "aizliegta vienošanās attiecībā uz alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi"). Apstrīdētajā lēmumā ir konstatēts, ka *Danone*, *Alken-Maes* un *Interbrew* ir pirmā, bet prasītājs, *Alken-Maes*, *Interbrew* un *Martens* – otrā pārkāpuma līdzdalībnieki.

9 Pret prasītāju izvirzītais pārkāpums sastāv no tā līdzdalības saskaņotās darbībās attiecībā uz cenu, klientu sadalījumu un informācijas apmaiņu attiecībā uz alu, kas Beļģijā tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, laikposmā no 1997. gada 9. oktobra līdz 1998. gada 7. jūlijam.

10 Uzskatot, ka vairāki apstākļi ļauj secināt, ka iepriekš minētais pārkāpums ir jau izdarīts, Komisija neuzskatīja par vajadzīgu likt attiecīgajiem uzņēmumiem izbeigt pārkāpumu saskaņā ar Regulas Nr. 17 3. pantu.

11 No otras puses, Komisija uzskatīja, ka *Interbrew*, *Alken-Maes*, prasītājam un *Martens* par līdzdalību šajā pārkāpumā ir uzliekams naudas sods saskaņā ar 15. panta 2. punktu Regulā Nr. 17.

12 Šajā sakarā Komisija apstrīdētajā lēmumā norādīja, ka visi aizliegtas vienošanās attiecībā uz alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, dalībnieki ir izdarījuši šo pārkāpumu ar nodomu (tīši).

13 Uzliekamā naudas soda apmēra aprēķināšanai Komisija apstrīdētajā lēmumā piemēroja Pamatnostādnēs, kā arī paziņojumā par sadarbību noteikto metodi.

14 Apstrīdētā lēmuma 335. apsvērumā Komisija norādīja, ka horizontāla vienošanās par cenu un tirgus sadalīšanu pēc to rakstura vien ir ļoti smags pārkāpums un ka informācijas apmaiņa bija šīs saskaņotās darbības īstenošanai paredzēts līdzeklis.

15 Apstrīdētā lēmuma 337. apsvērumā Komisija norādīja — runājot par ietekmi uz tirgu, ir jāuzsver, ka dalībnieku dažādo slepeno darbību mērķis bija klientu sadalīšana savā starpā un gala rezultātā — tādu cenu noteikšana, kas ir augstākas, nekā brīvas konkurences apstākļos pastāvošās cenas. Komisija tāpat atzina, ka tās rīcībā, varbūt tikai ar vienu izņēmumu, nav pierādījumu par to, ka saskaņotās darbības minētos uzņēmumus mudināja pielāgot savu rīcību tirgum, bet tik un tā ir konstatēts, ka sanāksmju laikā, kas tika organizētas aizliegtas vienošanās par izplatītāja preču zīmēm ietvaros, tika izskatīts jautājums par klientu savstarpējo sadalījumu un cenu un ka šajā sakarā notika informācijas apmaiņa. Komisija uzskatīja — tas, ka Beļģijas alus ražotāji varbūt tikai vienreiz apmainījās ar informāciju attiecībā uz alu, kas Beļģijā tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, nemazina šo darbību nopietno raksturu, jo šīs saskaņotās darbības mērķim — neizteikt cenas piedāvājumus līgumos ar partneriem, lai izvairītos no cīņas par cenu — faktiski nebija nepieciešama regulāra informācijas apmaiņa. Komisija norādīja, ka minētais neļāva skaidri un vienkārši secināt, ka aizliegta vienošanās pati par sevi nekādi neietekmēja vai minimāli ietekmēja tirgu.

16 Apstrīdētā lēmuma 338. apsvērumā Komisija precizēja, ka, runājot par attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus lielumu, tā ņēma vērā, ka, kaut arī sanāksmes attiecās uz visu Beļģijas teritoriju, tās tomēr aprobežojās ar alus, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentu, kas sastādīja 5,5 % no kopējā Beļģijas alus patēriņa.

17 Apstrīdētā lēmuma 339. apsvērumā Komisija secināja, ka šajā kontekstā tā uzskata, ka pārkāpums bija smags EKL 81. panta 1. punkta pārkāpums.

18 340. apsvērumā Komisija norādīja, ka naudas soda apmēra noteikšanai tā ir ņēmusi vērā pārkāpuma izdarītāju faktisko ekonomisko spēju būtiski ierobežot konkurenci un naudas sodu noteikusi tādā apmērā, lai tam būtu audzinošs raksturs. Apstrīdētā lēmuma 341. apsvērumā tā piebilda — lai ņemtu vērā attiecīgo uzņēmumu faktisko

spēju nodarīt būtiskus zaudējumus Beļģijas alus tirgū un it īpaši ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentā, ir svarīgi atšķirt dažādos uzņēmumus, kas piedalījās pārkāpuma izdarīšanā. Komisija precizēja, ka, ņemot vērā apgrozījumu, ko dažādie uzņēmumi sasnieguši izplatītāja preču zīmes segmentā, tā izšķīra divas uzņēmumu kategorijas. Prasītājs un *Martens*, kuriem izplatītāja preču zīmes segmentā bija vislielākais apgrozījums, ietilpa pirmajā kategorijā. *Interbrew* un *Alken-Maes*, kuriem šajā segmentā bija krietni mazāks apgrozījums, ietilpa otrajā kategorijā.

19 Ņemot vērā iepriekš minēto, apstrīdētā lēmuma 342. apsvērumā Komisija uzskatīja par atbilstošu uzlikt prasītājam un *Martens* naudas sodu EUR 300 000 apmērā un *Interbrew* un *Alken-Maes* — EUR 250 000 apmērā.

20 Lai nodrošinātu, ka naudas sodam ir pietiekami audzinošs raksturs un lai ņemtu vērā, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* atšķirībā no prasītāja un *Martens* kā starptautiski vai starptautiskai grupai piederoši uzņēmumi vienkāršāk varēja piekļūt juridiski-ekonomiskām zināšanām un infrastruktūrai, pateicoties kam varēja labāk novērtēt to rīcībai piemītošo pārkāpuma raksturu un no šīs rīcības izrietošās sekas konkurences tiesību kontekstā, Komisija apstrīdētā lēmuma 343. apvērumā secināja, ka ir jānosaka *Interbrew* un *Alken-Maes* piemērojamā naudas soda konkrēts minimālās summas apmērs. Komisija apstrīdētā lēmuma 344. apsvērumā norādīja, ka, ņemot vērā *Interbrew* un *Alken-Maes* lielumu un attiecīgos globālos resursus, tiem noteiktais minimālais naudas sods EUR 250 000 apmērā ir attiecīgi jāpalielina piecas reizes attiecībā uz *Interbrew* un divas reizes attiecībā uz *Alken-Maes*.

21 Apstrīdētā lēmuma 345. apsvērumā Komisija norādīja, ka pārkāpums ilga deviņus mēnešus, ko neapstrīdēja neviens lietas dalībnieks, un ka tas nav pamats nekādam naudas soda palielinājumam.

22 Apstrīdētā lēmuma 347. apsvērumā Komisija norādīja — ir konstatēts, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* bija izrādījuši iniciatīvu organizēt sanāksmes, lai runātu par alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, un, ņemot vērā šo atbildību pastiprinošo apstākli, *Interbrew* un *Alken-Maes* gadījumā naudas soda pamatapjoms ir palielināms par 30 %.

23 No otras puses, Komisija nav norādījusi nekādus atbildību mīkstinošus apstākļus, jo visi šajā sakarā izvirzītie argumenti apstrīdētā lēmuma 348.–354. apsvērumā tika noraidīti. Tomēr ir jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma 351. apsvērumā Komisija uzskatīja, ka, aprēķinot prasītājam piemērojamo naudas sodu, nebija nekāda iemesla ņemt vērā apstākli, ka darījumu skaits, ko tas noslēdza ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentā, bija tikai neliela daļa no prasītāja kopējā apgrozījuma. Komisija atgādināja, ka naudas soda apmēra aprēķināšanas kritēriji bija pārkāpuma smagums un ilgums, un kaut arī tā iepriekš naudas soda apmēru aprēķināja, balstoties uz pamatapjomu, kas atbilst noteiktam attiecīgā apgrozījuma procentam, vienīgais Komisijas izvēles brīvības ierobežojums naudas soda apmēra noteikšanā saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu ir šajā noteikumā paredzētās robežas. Komisija piebilda, ka attiecībā uz pārējo tai, novērtējot pārkāpuma smagumu, ir pienācīgi jāņem vērā tās darbības, uz kuru pārkāpums attiecās, ekonomiskā nozīme.

24 Turpinājumā Komisija apstrīdētā lēmuma 355. apsvērumā norādīja, ka visi uzņēmumi, kas bija aizliegtās vienošanās dalībnieki, atsaucās uz paziņojumu par sadarbību.

25 Attiecībā uz *Interbrew* Komisija konstatēja, ka tam nevarēja piemērot uzliktā naudas soda "ievērojamu samazinājumu" paziņojuma par sadarbību C punkta izpratnē, jo tas bija uzņēmies vadīt diskusiju par izplatītāja preču zīmēm. Komisija tomēr norādīja, ka *Interbrew* atklāja saskaņotās darbības pastāvēšanas faktu brīdī, kad Komisijai par to vēl nekas nebija zināms, ka *Interbrew* visas izmeklēšanas laikā nepārtraukti un bez nosacījumiem sadarbojās ar Komisiju un neapstrīdēja Komisijas

norādītos pārkāpuma faktus. Saskaņā ar paziņojuma par pārkāpumu D punktu Komisija tādējādi samazināja *Interbrew* uzlikto naudas sodu par 50 %.

26 Attiecībā uz *Alken-Maes* Komisija norādīja, ka uzņēmums neapstrīdēja faktus, kas, pēc Komisijas domām, bija aizliegtas vienošanās attiecībā uz alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, pamatā, bet ka tā sadarbība izpaudās tikai kā vienkārša atbilde uz informācijas pieprasījumu, ko Komisija tam bija nosūtījusi 2000. gada 22. martā saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. panta 1. punktu. Līdz ar to Komisija, pamatojoties uz paziņojuma par sadarbību D 2. punktu, uzskatīja par piemērotu samazināt *Alken-Maes* uzlikto naudas sodu par 10 %.

27 Prasītājs norāda — Komisija ir atzinusi, ka tas neapstrīdēja pārkāpuma pamatā esošos faktus, bet ka tā sniegtā informācija Komisijai aprobežojās ar atbildi uz informācijas pieprasījumu, ko Komisija tam bija nosūtījusi 2000. gada 22. martā saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. panta 1. punktu. Komisija tādējādi secināja, ka, pamatojoties uz paziņojuma par sadarbību D 2. punkta otro ievilkumu, prasītājam uzliktais naudas sods ir samazināms par 10 %.

28 Visbeidzot, attiecībā uz *Martens* Komisija vispirms norādīja, ka atbildē uz paziņojumu par iebildumiem uzņēmums apstrīdēja minētajā paziņojumā izklāstītā pārkāpuma esamību, tāpat — ka informācija, ko uzņēmums iesniedza Komisijai pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas, nebija nekas vairāk kā atbilde uz informācijas pieprasījumu, ko Komisija bija tam nosūtījusi 2000. gada 22. martā saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. panta 1. punktu, un, visbeidzot, ka dokumentu, ko tas iesniedza Komisijai pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas, mērķis bija tikai atbalstīt tā aizstāvībai izvirzītos pamatus vai arī tie norādīja uz iespējamu citu

konkurences noteikumu pārkāpumu, jo šie apstākļi nevarēja būt pamats tam, lai samazinātu naudas soda apmēru. Komisija tomēr atzīmēja, ka *Martens* sadarbība procedūras laikā veicināja tās norisi un uzskatīja par piemērotu samazināt tam uzlikto naudas sodu par 10 % saskaņā ar paziņojuma par sadarbību D punktu.

29 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas redakcija ir šāda:

"*3. pants*

[*Interbrew*], [*Alken-Maes*], [prasītājs] un [*Martens*] laikposmā no 1997. gada 9. oktobra līdz 1998. gada 7. jūlijam, veicot saskaņotas darbības attiecībā uz cenu, klientu savstarpējo sadalījumu un informācijas apmaiņu alus, kas Beļģijā tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentā, ir pārkāpuši [EKL] 81. panta 1. punktu.

4. pants

3. pantā konstatēto pārkāpumu dēļ [*Interbrew*], [*Alken-Maes*], [prasītājam] un [*Martens*] tiek uzlikti šādi naudas sodi:

a) [*Interbrew*]: naudas sods EUR 812 000 apmērā;

b) [*Alken-Maes*]: naudas sods EUR 585 000 apmērā;

c) [prasītājam]: naudas sods EUR 270 000 apmērā;

d) [*Martens*]: naudas sods EUR 270 000 apmērā.

[..]"

Process un lietas dalībnieku prasījumi

30 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 27. februārī, prasītājs cēla šo prasību.

31 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu. Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva 2004. gada 9. decembra tiesas sēdes laikā.

32 Tiesas sēdes laikā Pirmās instances tiesa saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. panta 3. punktu lūdza Komisijai attiecīgā termiņā iesniegt dažus dokumentus. Šajā kontekstā un ļaujot lietas dalībniekiem iesniegt savus apsvērumus par minētajiem dokumentiem, piektās palātas priekšsēdētājs tiesas sēdes beigās izlēma izbeigt mutvārdu procesu.

33 Komisija noteiktajā termiņā izpildīja Pirmās instances tiesas lūgumu iesniegt sēdes laikā precizētos dokumentus.

34 2005. gada 14. martā prasītājs iesniedza savus rakstveida apsvērumus par minētajiem dokumentiem. 2005. gada 10. maijā Komisija iesniedza savus rakstveida apsvērumus par prasītāja 2005. gada 14. martā iesniegtajiem apsvērumiem.

35 Piektās palātas priekšsēdētājs izbeidza mutvārdu procesu 2005. gada 10. maijā. Lietas dalībnieki par to tika informēti ar 2005. gada 30. jūnija vēstuli.

36 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdētā lēmuma 4. pantu, ar kuru tam uzlikts naudas sods EUR 270 000 apmērā un, ciktāl nepieciešams, izlemt nepiemērot tam naudas sodu, un, pakārtoti, ievērojami samazināt uzliktā naudas soda apmēru;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

37 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanas izdevumus.

Juridiskais pamatojums

38 Savas prasības atbalstam prasītājs izvirza trīs prasības pamatus. Pirmais pamats, kas ir formulēts kā galvenais pamats, attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu, kas izriet no EKL 253. panta, kā arī Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Pamatnostādnēm, pārkāpumu sakarā ar to, ka ir kļūdaini novērtēta prasītāja faktiskā ekonomiskā spēja nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem. Otrais prasības pamats, kas izvirzīts pakārtoti, attiecas uz Pamatnostādņu un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu sakarā ar prasītāja lomas nolīgumā kļūdainu novērtējumu. Trešais prasības pamats, kas arī ir izvirzīts pakārtoti, attiecas uz paziņojuma par sadarbību un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu.

Par pirmo prasības pamatu attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu, Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Pamatnostādņu pārkāpumu sakarā ar to, ka kļūdaini ir novērtēta prasītāja faktiskā ekonomiskā spēja nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem

39 Šis prasības pamats sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā prasītājs norāda — kā attiecīgo tirgu neatzīstot ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentu, Komisija ir pārkāpusi tai paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu. Otrajā daļā prasītājs apgalvo — pat ja ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segments būtu atzīts par attiecīgo tirgu, Komisija ir novērtējusi prasītāja faktisko ekonomisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem, pārkāpjot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Pamatnostādnes.

Par pirmo daļu attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu sakarā ar to, ka par attiecīgo tirgu nav atzīts ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segments

— Lietas dalībnieku argumenti

40 Prasītājs uzsver, ka Komisija nav nodefinējusi attiecīgo tirgu, kas ir neatņemams nosacījums, lai noteiktu tirgus varu un pārkāpuma izdarītāju faktisko ekonomisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem.

41 Analīze, ko Komisija veikusi apstrīdētajā lēmumā, neļauj secināt, ka ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus pārdošanas segments ir tirgus, kas atšķiras no vispārējā Beļģijas alus tirgus, kurā prasītāju un *Martens* no konkurences spiediena aizsargāja divi lielākie Beļģijas alus tirgus dalībnieki, t.i., *Interbrew* un *Alken-Maes*. No tā izriet, ka, nedefinējot attiecīgo tirgu, Komisija, ņemot vērā vienīgi prasītāja apgrozījumu ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus pārdošanas segmentā, nevarēja novērtēt prasītāja faktisko ekonomisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem.

42 Šādi rīkojoties, Komisija, pēc prasītāja domām, ir pārkāpusi pienākumu norādīt pamatojumu, kas tai uzlikts saskaņā ar EKL 253. pantu.

43 Komisija nepiekrīt šiem argumentiem un norāda, ka tā ir pilnībā izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, kas tai uzlikts attiecībā uz naudas sodiem.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

44 Attiecībā uz prasībām, kas vērstas pret Komisijas lēmumiem, ar kuriem uzņēmumiem uzlikti naudas sodi par konkurences noteikumu pārkāpumu, Pirmās instances tiesai ir divējāda kompetence. No vienas puses, tās kompetencē ietilpst pārbaudīt šo lēmumu likumīgumu saskaņā ar EKL 230. pantu. Šajā kontekstā tai tostarp ir jāpārbauda, vai ir ievērots EKL 253. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu, kuru pārkāpjot, lēmums nav likumīgs. No otras puses, Pirmās instances tiesas kompetencē EKL 229. pantā un Regulas Nr. 17 17. pantā paredzētās neierobežotās jurisdikcijas ietvaros ir novērtēt, vai naudas soda apmēram ir atbilstošs raksturs. Ar šo novērtējumu var pamatot tādas papildu informācijas iesniegšanu un ievērošanu, kuru pašu par sevi nav nepieciešams norādīt apstrīdētajā lēmumā saskaņā ar EKL 253. pantā paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-248/98 P *KNP BT*/Komisija, *Recueil*, I-9641. lpp., 38.–40. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedums lietā T-220/00 *Cheil Jedang*/Komisija, *Recueil*, II-2473. lpp., 215. punkts).

45 Attiecībā uz pārbaudi, vai ir ievērots pienākums norādīt pamatojumu, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamatojumā, kas nepieciešams atbilstoši EKL 253. pantam, skaidri un nepārprotami jābūt norādītai tiesību akta izdevējas iestādes argumentācijai, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt, kāds ir veiktā pasākuma pamatojums, un lai kompetentā tiesa varētu veikt kontroli. Pienākums norādīt pamatojumu ir jāizvērtē, ņemot vērā lietas apstākļus, tai skaitā akta saturu, izvirzīto prasības pamatu raksturu un interesi, kas akta adresātam vai citām attiecīgajām personām, kuras akts skar tieši un individuāli, var būt attiecībā uz paskaidrojumu saņemšanu. Nav nepieciešams, lai pamatojumā būtu norādīti visi attiecīgie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jāizvērtē ne tikai attiecībā uz tā formulējumu, bet arī kontekstu, kā arī attiecībā uz visiem konkrēto jautājumu reglamentējošajiem tiesību noteikumiem (Tiesas 1985. gada 13. marta spriedums apvienotajās lietās 296/82 un 318/82 Nīderlande un *Leeuwarder Papierwarenfabriek*/Komisija, *Recueil*, 809. lpp., 19. punkts; 1996. gada 29. februāra spriedums lietā C-56/93 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-723. lpp., 86. punkts, un 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts; iepriekš 44. punktā minētais spriedums lietā *Cheil Jedang*/Komisija, 216. punkts).

46 Attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu apjomu saistībā ar naudas soda, kas uzlikts par Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumu, aprēķināšanu, ir jāatgādina, ka tas ir nosakāms, ņemot vērā 15. panta 2. punkta otro daļu Regulā Nr. 17, saskaņā ar kuru, "nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā gan pārkāpuma smagumu, gan tā ilgumu". Tādējādi būtiskās formālās prasības, kas ietvertas šajā pienākumā norādīt pamatojumu, ir izpildītas ar brīdi, kad Komisija savā lēmumā norāda novērtējuma elementus, kas ļāva tai noteikt pārkāpuma smagumu un ilgumu (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-291/98 P *Sarrió*/Komisija, *Recueil*, I-9991. lpp., 73. punkts, un 2002. gada 15. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, *Recueil*, I-8375. lpp., 463. punkts). No otras puses, Pamatnostādnēs, kā arī paziņojumā par sadarbību ir ietverti norādoši noteikumi attiecībā uz novērtējuma elementiem, ko Komisija var ņemt vērā, lai noteiktu pārkāpuma smagumu un ilgumu (iepriekš 44. punktā minētais spriedums lietā *Cheil Jedang*/Komisija, 217. punkts). Šajos apstākļos būtiskās formālās prasības, kas ietvertas pienākumā norādīt pamatojumu, ir izpildītas ar brīdi, kad Komisija savā lēmumā norāda novērtējuma elementus, kurus tā ir ņēmusi vērā, piemērojot šīs Pamatnostādnes un, vajadzības gadījumā, savu paziņojumu par sadarbību, un kas tai ļāva noteikt pārkāpuma smagumu un ilgumu, lai aprēķinātu naudas soda apmēru (iepriekš 44. punktā minētais spriedums lietā *Cheil Jedang*, 218. punkts).

47 Šajā gadījumā Komisija ir izpildījusi šīs prasības.

48 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir detalizēti norādījusi veidu, kā tā ir aprēķinājusi uzliktā naudas soda apmēru, izskaidrojot katru savas argumentācijas soli (skat. iepriekš 14.–28. punktu).

49 Otrkārt, tāpat ir jānorāda, ka prasītājs atzīst pārkāpumu, ko Komisija konstatējusi apstrīdētā lēmuma 3. pantā, kas nozīmē, ka prasītājs neapstrīd to, ka aizliegta

vienošanās attiecas tikai uz alus, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentu. No otras puses, tā prasības par naudas soda atcelšanu vai samazināšanu ietvaros prasītājs arī neapstrīd, ka vienošanās attiecās tikai uz alus, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentu, tāpat prasītājs neapstrīd arī katra attiecīgā uzņēmuma sasniegto apgrozījumu šajā segmentā atbilstoši Komisijas norādītajam, nedz arī uzņēmumu iedali divās kategorijās, kā Komisija to bija izdarījusi, pamatojoties uz šajā segmentā sasniegto apgrozījumu.

50 No šiem secinājumiem, no vienas puses, izriet, ka nav nekādu šaubu par to, ka prasītājam pārmestais pārkāpums atbilstoši Komisijas konstatētajam attiecās tikai uz alus pārdošanu, kas tika tirgots ar izplatītāja preču zīmi, un, no otras puses, ka, tieši ņemot vērā šo tirgus segmentu, Komisija izvērtēja dažādos apstākļus, kurus tā ņēma vērā saskaņā ar Pamatnostādnēm, lai noteiktu naudas soda apmēru. Tā rīkodamās, Komisija atsaucās vai nu uz aizliegtu vienošanos attiecībā uz izplatītāja preču zīmēm vai ar šīm preču zīmēm tirgoto alu, vai arī uz alus, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentu.

51 No apstrīdētā lēmuma 335.–339. apsvēruma redakcijas it īpaši skaidri izriet, ka aizliegta vienošanās attiecībā uz alus segmentu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, priekšmeta ierobežojumam bija noteicoša loma, klasificējot pārkāpumu kā smagu un nevis kā ļoti smagu Pamatnostādņu 1.A punkta 2. daļas izpratnē. Komisija apstrīdētā lēmuma 338. apsvērumā ir norādījusi, ka tā ir ņēmusi vērā, ka, kaut arī sanāksmes [jautājumi] attiecās uz visu Beļģijas teritoriju, tajā [izskatītie jautājumi] aprobežojās ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentu, kas sastādīja 5,5 % no visa Beļģijas alus patēriņa.

52 Tieši šajā kontekstā ir jāizskata Komisijas norādītais pamatojums attiecībā uz prasītāja faktiskās ekonomiskās spējas nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem novērtējumu.

53 Šajā sakarā vispirms ir acīmredzams — kā to pamatoti norāda Komisija —, ka minētais vērtējums bija tikai viens no procesa posmiem, nosakot katram uzņēmumam piemērojamā naudas soda konkrēto minimālo summu, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma smagumu, kas tika noteikts, pamatojoties uz vairākiem kritērijiem.

54 Tādējādi pēc tam, kad tika norādīts, ka pārkāpums ir atzīstams par smagu, tai skaitā ņemot vērā, ka tas skāra tikai ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentu, Komisija apstrīdētā lēmuma 341. apsvērumā precizēja, ka ir svarīgi nodalīt uzņēmumus, kas piedalījās pārkāpumā, "lai ņemtu vērā attiecīgo uzņēmumu faktisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus Beļģijas alus tirgū un it īpaši ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentā". Lai arī Komisija atsaucās uz "Beļģijas alus tirgu", ko tā tiesas sēdes laikā atzina par kļūdainu formulējumu, tomēr gan no tā, ka Komisija piebilda — "un it īpaši ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentā", gan arī no tā, ka tika ņemts vērā "dažādo uzņēmumu sasniegtais apgrozījums izplatītāja preču zīmju segmentā", izriet, ka tieši saistībā ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentu Komisija vēlējās nodalīt katra uzņēmuma atbildības pakāpi šīs aizliegtas vienošanās ietvaros, novērtējot to faktisko ekonomisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības dalībniekiem, tai skaitā patērētājiem, saskaņā ar Pamatnostādņu 1.A punkta ceturto daļu.

55 Tas, ka šī novērtējuma pamatā bija ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segments, ir tikai loģiskas sekas tam, ka visos Komisijas novērtējumos, kas tiek veikti pārkāpuma smaguma novērtējuma nolūkos, bija jāņem vērā fakts, ka aizliegta vienošanās attiecās tikai uz minēto segmentu, kā to apstrīdētā lēmuma 3. pantā konstatēja Komisija. Nebūtu loģiski, ka Komisija, nosakot smaguma pakāpi Pamatnostādņu 1.A punkta pirmās un otrās daļas izpratnē, no vienas puses, ņemtu vērā, ka aizliegta vienošanās attiecās tikai uz alus, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentu un, no otras puses, novērtētu attiecīgo uzņēmumu faktisko ekonomisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem, vispārējā Beļģijā tirgotā alus tirgū.

56 No tā izriet, ka prasītājs nevar pārmest Komisijai, ka tā ir pārkāpusi tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu, prasītāja "faktiskās ekonomiskās spējas" nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, pamatošanas nolūkā atsaucoties uz alus, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentu, jo, no vienas puses, Komisija apstrīdētajā lēmumā ir norādījusi dažādus novērtējuma elementus, kas ļāva tai izvērtēt pārkāpuma smagumu un, no otras puses, no šīm norādēm izriet, ka Komisijas veiktajā novērtējumā sistemātiski tika ņemts vērā tas, ka aizliegta vienošanās skāra tikai alus, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, segmentu.

57 Jebkurā gadījumā, lai Pamatnostādņu piemērošanas kontekstā izvērtētu prasītāja "faktisko ekonomisko spēju" nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, kaut arī no prasītāja argumentācijas izriet, ka tā paredzēta iebildes atbalstam par Komisijas pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, sākotnēji nosakot ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentu kā atsevišķu tirgu, vispirms ir jānorāda, ka Pamatnostādnes neparedz, ka Komisijai ir formāli jānodala attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus (Pirmās instances tiesas 2000. gada 6. jūlija spriedums lietā T-62/98 *Volkswagen*/Komisija, *Recueil*, II-2707. lpp., 341. punkts), kā arī ar tām neparedz konkrētu metodi, ar ko noteiktu pārkāpuma izdarītāju faktisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem. Pamatnostādnes arī neparedz, ka pirms iespējamā Komisijas lēmuma izvērtēt minēto faktisko spēju, pamatojoties uz pārkāpuma izdarītāju attiecīgi sasniegto apgrozījumu konkrētajā segmentā, ir nepieciešams konstatēt, ka šis segments ir attiecīgais tirgus.

58 Turpinājumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas ietvaros ir jānosaka, vai aizliegta vienošanās var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un vai tās mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci kopējā tirgū, kas definējams kā attiecīgais tirgus (Pirmās instances tiesas 1995. gada 21. februāra spriedums lietā T-29/92 *SPO* u.c./Komisija, *Recueil*, II-289. lpp., 74. punkts; 2000. gada 15. marta spriedums apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, no T-30/95 līdz T-32/95, no T-34/95 līdz T-39/95, no T-42/95 līdz T-46/95, T-48/95, no T-50/95 līdz T-65/95, no T-68/95 līdz T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95 *Cimenteries CBR* u.c./Komisija, *Recueil*, II-491. lpp., 1093. punkts, un iepriekš 57. punktā minētais spriedums *Volkswagen*/Komisija, 230. punkts). Līdz ar to pienākums saskaņā ar EKL 81. panta 1. punktu pieņemtā

lēmumā noteikt attiecīgo tirgu Komisijai ir tikai tad, ja bez tā nav iespējams noteikt, vai attiecīgais nolīgums, uzņēmumu apvienību lēmums un saskaņotas darbības var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un vai to mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci kopējā tirgū (Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. decembra spriedums apvienotajās lietās T-374/94, T-375/94, T-384/94 un T-388/94 *European Night Services* u.c./Komisija, *Recueil*, II-3141. lpp., 93.–95. un 105. punkts, un iepriekš 57. punktā minētais spriedums *Volkswagen*/Komisija, 230. punkts).

59 Tādējādi, nosakot vienu no naudas soda apmēra aprēķināšanai piemērojamajiem kritērijiem, ja vien tas nav nepieciešams paša pārkāpuma konstatēšanai, no Komisijas nevar prasīt, lai tā pierāda, ka kādas aizliegtas vienošanās, kuras mērķis ir vērsts pret konkurenci, ietvaros minētais produkts vai produkti ir atsevišķa tirgus objekts. Tā kā nosakāmā naudas soda apmērs ir atkarīgs no Komisijas konstatētā pārkāpuma smaguma un ilguma, tad dalībnieku faktiskās ekonomiskās spējas nodarīt zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem, novērtējumā, lai par izdarīto pārkāpumu aprēķinātu piemērojamo naudas sodu, var atsaukties tikai uz tiem produktiem, kas bija aizliegtas vienošanās priekšmets.

60 Pirmā prasības pamata pirmā daļa tādējādi ir noraidāma.

Par otro daļu attiecībā uz Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Pamatnostādņu pārkāpumu sakarā ar kļūdainu prasītāja faktiskās spējas nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem, novērtējumu

— Lietas dalībnieku argumenti

61 Prasītājs norāda — kaut arī ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segments būtu attiecīgais tirgus, kas šajā gadījumā tā nebija, Komisija, pārkāpjot 15. panta 2. punktu

Regulā Nr. 17 un Pamatnostādnes, uzskatīja, ka prasītāja faktiskā ekonomiskā spēja nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem bija lielāka nekā *Interbrew* un *Alken-Maes*, lai gan tie ar to attiecīgajām tirgus daļām 55 % un 15 % apmērā ieņēma ļoti ietekmīgu stāvokli vispārējā Beļģijas alus tirgū. Lai gan prasītāja apgrozījums brīdī, kas tika ņemts vērā apstrīdētajā lēmumā, bija nozīmīgāks nekā *Interbrew* un *Alken-Maes*, ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segmentā, tas faktiski bija mazāk spējīgs ekonomiski nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem.

62 To — kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma — pierāda arī tas, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* bija uzņēmušies iniciatīvu organizēt četras sanāksmes attiecībā uz tirdzniecību ar izplatītāja preču zīmi, kas ir apstāklis, kuru Komisija ir tīši ignorējusi un kas ir pretrunā tās secinājumam, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* bija mazāk nozīmīgi dalībnieki ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus tirgū. Lai novērtētu pārkāpuma izdarītāju faktisko ekonomisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības dalībniekiem šajā tirgū, ir neiespējami norobežot to ekonomisko spēju vispārējā alus tirgū. Faktiski, ņemot vērā to nozīmīgās ražošanas jaudas un pateicoties to tirgoto produktu, kas tiek tirgoti ar to pašu preču zīmi, palielinātajai peļņas daļai, *Interbrew* un *Alken-Maes* bija spējīgi ievērojami ietekmēt prasītāju un *Martens* ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus tirgū.

63 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

64 Attiecībā uz prasītāja izvirzīto pakārtoto argumentu par tā faktiskās spējas nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem šajā tirgū, tai skaitā

patērētājiem, kļūdainu novērtējumu, pat ja attiecīgais tirgus būtu ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segments, vispirms ir jāatgādina, ka minētās novērtēšanas veikšanai Komisija apstrīdētā lēmuma 341. apsvērumā ir nodalījusi dažādos uzņēmumus, kas piedalījās pārkāpuma izdarīšanā, iekļaujot tos divās kategorijās, pamatojoties uz to sasniegto apgrozījumu izplatītāja preču zīmes segmentā.

65 Pēc tam ir jāatgādina (skat. iepriekš 49. punktu), ka ne katra apskatāmā uzņēmuma attiecīgi sasniegtais apgrozījums šajā segmentā atbilstoši Komisijas novērtējumam, ne Komisijas veiktais uzņēmumu iedalījums divās kategorijās, pamatojoties uz minētajiem apgrozījumiem, nav apstrīdēti.

66 Attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru tas, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* bija uzņēmušies iniciatīvu organizēt četras sanāksmes ar izplatītāja preču zīmi veiktās pārdošanas ietvaros, ir pretrunā secinājumam, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* šajā segmentā bija mazāk nozīmīgi dalībnieki, ir jānorāda, ka Komisija ņēma vērā *Interbrew* un *Alken-Maes* īpašo iniciatora lomu, kas tiem bija saistībā ar izplatītāja preču zīmi tirgoto alu aizliegtas vienošanās ietvaros, piemērojot katram no šiem diviem uzņēmumiem atbildību pastiprinošu apstākli, kā rezultātā tiem piemērojamā naudas soda pamatapjoms tika palielināts par 30 % (skat. iepriekš 22. punktu).

67 Visbeidzot, attiecībā uz prasītāja argumentu par to, ka, lai noteiktu tā faktisko ekonomisko spēju nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem, ir jāņem vērā ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segments, tomēr nevar ignorēt *Interbrew* un *Alken-Maes* ekonomisko spēju vispārējā alus tirgū, ir jānorāda, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 343. apsvērumā ir norādījusi, ka, lai nodrošinātu naudas soda audzinošo raksturu, tā ir ņēmusi vērā, ka *Interbrew* un *Alken-Maes*, pretēji prasītājam un *Martens*, ir starptautiski vai starptautiskai grupai piederoši uzņēmumi, kuri ievērojami vieglāk var piekļūt juridiski ekonomiskām zināšanām un infrastruktūrai, ar kuras palīdzību tie labāk var novērtēt to rīcībai piemītošo pārkāpuma raksturu un no tā izrietošās sekas no konkurences

tiesību viedokļa. Tomēr, šajā sakarā attiecīgi divkāršojot un pieckāršojot *Interbrew* un *Alken-Maes* noteiktās pamatsummas apmēru, Komisija vispārīgi rēķinājusies ar to, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* piemīt augstāka ekonomiskā spēja.

68 No tā izriet, ka prasības pamata otrā daļa, kā arī pirmais pamats visā tā kopumā ir jānoraida.

Par otro prasības pamatu attiecībā uz, no vienas puses, Pamatnostādņu pārkāpumu sakarā ar kļūdaino prasītāja lomas nolīgumā novērtējumu un, no otras puses, pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

69 Atsaucoties uz Tiesas judikatūru (1985. gada 10. decembra spriedums apvienotajās lietās no 240/82 līdz 242/82, 261/82, 262/82, 268/82 un 269/82 *Stichting Sigarettenindustrie* u.c./Komisija, *Recueil*, 3831. lpp., 100. punkts), prasītājs uzsver, ka Komisija, nepiemērojot prasītājam Pamatnostādņu 3. punkta pirmajā ievilkumā paredzēto atbildību mīkstinošo apstākli, proti — "vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja lomu pārkāpumā", jo tam bija ļoti pasīva loma vai katrā ziņā nenoliedzami mazsvarīgāka loma nekā trim pārējiem uzņēmumiem, kas piedalījās četrās attiecīgajās sanāksmēs, ir kļūdaini piemērojusi Pamatnostādnes un nav izpildījusi tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu.

70 Atsaucoties uz Pirmās instances tiesas lūgumu tiesas sēdē precizēt savu argumentāciju, prasītājs norādīja, ka, strikti neatsaucoties uz atbildību mīkstinošu apstākli saistībā ar "vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja lomu pārkāpumā", prasītājs plašākā nozīmē atsaucās uz atbildību mīkstinošā apstākļa piemērošanu sakarā ar tā lomu aizliegtas vienošanās ietvaros, kas bija mazāk nozīmīga nekā trim pārējiem dalībniekiem. Šī mazāk nozīmīgā loma tai skaitā ir izskaidrojama ar to, ka prasītājs nedarbojās ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus tirgū Nīderlandē, uz kuru attiecās divas pēdējās ar aizliegtu vienošanos saistītās sanāksmes.

71 Pat ja prasītājs neapstrīd ne tā piedalīšanos četrās sanāksmēs — no kurām pirmās divas notika Beļģijā un divas pēdējās — Nīderlandē, ne arī to, ka šo sanāksmju laikā tika runāts par cenu un klientu savstarpējo sadali, prasītājs uzsver, ka tā lomas pasīvo vai katrā ziņā mazāk nozīmīgo raksturu ilustrē divi apstākļi. Pirmkārt, sanāksmju iniciatori bija *Interbrew* un *Alken-Maes*. Otrkārt, prasītājs nedarbojās Nīderlandes tirgū un tādējādi nebija ieinteresēts pēdējo divu sanāksmju, kas notika Nīderlandē, un ko pēc *Martens* lūguma organizēja *Interbrew*, norisē.

72 Prasītāja klātbūtne sanāksmēs un tā līdzdalība informācijas apmaiņā nevar būt par pamatu tam, lai tā lomu atzītu par aktīvu, riskējot ar to, ka attiecīgais atbildību mīkstinošais apstāklis zaudē jebkādu jēgu. Tā šķietami aktīvā loma patiesībā atbilst tikai līdzdalībai aizliegtas vienošanās ietvaros kā līdzdalībniekam.

73 Komisija apstrīd prasītāja argumentus un norāda, ka mazāk nozīmīgu lomu aizliegtas vienošanās ietvaros jebkurā gadījumā nevar ņemt vērā kā atbildību mīkstinošu apstākli.

Pirmās instances tiesas vērtējums

74 Pirmkārt, attiecībā uz iebildi par Komisijas kļūdaino secinājumu, ka prasītāja loma nolīgumā nevarēja būt atbildību mīkstinošs apstāklis, vispirms ir jāatzīmē, ka Pamatnostādņu 3. punktā ir norādīts, ka uzliktā naudas soda pamatapjoma samazinājumu uzņēmumam var piemērot īpašos atbildību mīkstinošos apstākļos, kā, piemēram, gadījumā, ja pastāv "vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja loma pārkāpumā" (pirmais ievilkums).

75 Tāpat ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru, lai varētu atsaukties uz atbildību mīkstinošu apstākli, kas izriet no "vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja lomas pārkāpumā", attiecīgajam uzņēmumam ir jābūt "zemam profilam", ko raksturo aktīvas līdzdalības trūkums pret konkurenci vērsto nolīgumu izstrādē (iepriekš 44. punktā minētais spriedums lietā *Cheil Jedang*/Komisija, 167. punkts). Pirmās instances tiesa ir atzinusi — kā apstākļus, kas var liecināt par uzņēmuma pasīvo lomu aizliegtas vienošanās ietvaros, tai skaitā var ņemt vērā tā dalības sanāksmēs gadījuma raksturu, salīdzinot ar parastajiem vienošanās dalībniekiem, tā novēloto ienākšanu tirgū, kas ir pārkāpuma priekšmets, neatkarīgi no tā līdzdalības ilguma tajā, vai arī tiešus apgalvojumus šajā sakarā, ko pauduši pārējo uzņēmumu pārstāvji, kas piedalījās pārkāpuma izdarīšanā (iepriekš 44. punktā minētais spriedums lietā *Cheil Jedang*/Komisija, 168. punkts).

76 Tāpat ir jānorāda, ka šajā lietā Komisija apstrīdētā lēmuma 349. apsvērumā ir norādījusi, ka "gan [prasītājs], gan *Martens* [ir norādījuši], ka to līdzdalība aizliegtas vienošanās ietvaros ir uzskatāma par pasīvu". Komisija tomēr tajā pašā apsvērumā ir norādījusi, ka "[prasītājs] un *Martens* ir aktīvi aizliegtas vienošanās par izplatītāja preču zīmēm līdzdalībnieki", ka "šie divi alus ražotāji faktiski [piedalījās] visās Komisijai zināmajās sanāksmēs un ka [prasītājs] turklāt [ir atzinis] notikušo informācijas apmaiņu par alu, kas Beļģijā tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, ar citiem iesaistītajiem alus ražotājiem, un ir noslēdzis nolīgumus par cenu un klientu sadali".

77 Tomēr prasītājs neapstrīd savu dalību visās Komisijai zināmajās aizliegtas vienošanās sanāksmēs un savā prasības pieteikumā atzīst, ka piedalījies četrās attiecīgajās sanāksmēs, no kurām pirmās divas notika Beļģijā un divas pēdējās — Nīderlandē. Turklāt prasītājs neapstrīd (skat. iepriekš 71. punktu), ka tāpat kā trīs pārējie procedūrā iesaistītie alus ražotāji tas sanāksmju laikā runāja par cenu un klientu savstarpējo sadali.

78 Tādējādi ir jāsecina, ka, piedaloties visās ar aizliegtu vienošanos saistītajās sanāksmēs un to laikā apmainoties ar informāciju par cenu un klientu savstarpējo sadali, prasītājs ir demonstrējis aktīvu līdzdalību aizliegtajā vienošanās, kas acīmredzami ir nesaderīgi ar nepieciešamo minētā atbildību mīkstinošā apstākļa piemērošanai.

79 Šo secinājumu nevar apstrīdēt arī tas, ka *Interbrew* un *Alken-Maes* bija uzņēmušies iniciatīvu organizēt sanāksmes par alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi. Faktiski tas, ka Komisija kā atbildību pastiprinošu apstākli attiecībā uz aizliegtas vienošanās dalībnieku izvirza tā īpaši aktīvo lomu, par ko liecina aizliegtas vienošanās organizēšanas iniciatīva, nekādā gadījumā nenozīmē, ka saistībā ar šo faktu tam attiecībā pret citiem dalībniekiem par vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja lomu ir jāpiemēro atbildību mīkstinošs apstāklis. Viena uzņēmuma rīcību raksturojošās iezīmes faktiski nav pamats atbildību pastiprinoša vai mīkstinoša apstākļa piemērošanai attiecībā pret otru uzņēmumu. Šādu apstākļu ņemšana vērā faktiski ir saistīta ar uzņēmuma individuālo rīcību, un tādējādi tai nenovēršami ir jābalstās uz paša uzņēmuma rīcību raksturojošajām iezīmēm.

80 Mazāk nozīmīgo lomu, kas, pēc prasītāja domām, tam bija aizliegtas vienošanās ietvaros, tāpat nevar uzskatīt par atbildību mīkstinošu apstākli, kas atšķiras no Pamatnostādnēs tieši paredzētās "vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja lomas". Faktiski, ja arī izrādītos, ka prasītāja darbība tik tiešām bija mazāk aktīva, salīdzinot ar citu dalībnieku darbību, piemēram, ņemot vērā, tā darbības neesamību Nīderlandes tirgū, šī vienkāršā gradācija nav pamatojums naudas soda samazināšanai. Tāda veida rīcība liecina tikai par mazāku entuziasmu ar aizliegtu vienošanos iedibināto darbību

norisē, tomēr neapstrīdot prasītāja pilnīgu līdzdalību tajā, par ko tai skaitā liecina tā sistemātiskā piedalīšanās pret konkurenci vērstajās sanāksmēs visā pārkāpuma laikā un tādu apstākļu neesamība, ar kuru palīdzību varētu pierādīt, ka prasītājs atturējās sasniegt ar aizliegtu vienošanos nospraustos mērķus.

81 Nevar piekrist arī atsaucei uz Komisijas iepriekšējo lēmumu pieņemšanas praksi. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 17 kontekstā Komisijai ir zināma rīcības brīvība naudas sodu apmēru noteikšanā, lai veicinātu konkurences noteikumiem atbilstošu uzņēmumu darbību (Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums lietā T-150/89 *Martinelli*/Komisija, *Recueil*, II-1165. lpp., 59. punkts; 1996. gada 11. decembra spriedums lietā T-49/95 *Van Megen Sports*/Komisija, *Recueil*, II-1799. lpp., 53. punkts, un 1997. gada 21. oktobra spriedums lietā T-229/94 *Deutsche Bahn*/Komisija, *Recueil*, II-1689. lpp., 127. punkts). Tas, ka Komisija dažiem pārkāpumu veidiem iepriekš ir piemērojusi noteikta apmēra naudas sodu, nevarētu liegt tai iespēju paaugstināt šo apmēru Regulā Nr. 17 paredzētajās robežās, ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu Kopienas konkurences politikas īstenošanu (Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedums apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 109. punkts; Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. marta spriedums lietā T-12/89 *Solvay*/Komisija, *Recueil*, II-907. lpp., 309. punkts, un 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-304/94 *Europa Carton*/Komisija, *Recueil*, II-869. lpp., 89. punkts). Gluži otrādi, Kopienas konkurences noteikumu efektīvas piemērošanas priekšnosacījums ir tāds, ka Komisija jebkurā brīdī var pielāgot naudas soda apmēru šīs politikas vajadzībām (iepriekš minētais spriedums lietā *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 109. punkts; Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-23/99 *LR AF*/Komisija, *Recueil*, II-1705. lpp., 237. punkts).

82 Otrkārt, attiecībā uz iebildi par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, vispirms ir jāatsaucas uz iepriekš 45. un 46. punktā minēto judikatūru un jākonstatē, ka Komisija, atsakoties prasītājam piemērot izvirzīto atbildību mīkstinošo apstākli, apstrīdētajā lēmumā (skat. iepriekš 76. un 77. punktu) ir norādījusi novērtējuma elementus, kuru rezultātā tā nepiekrita atbildību mīkstinošā apstākļa par prasītāja izteikti pasīvo vai līdzdalībnieka lomu piemērošanai. Tādējādi Komisija šajā sakarā nekādi nav pārkāpusi tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu.

83 Līdz ar to ir jāsecina, ka Komisija tiesiski un pietiekami pamatotā veidā nolēma noraidīt izvirzīto atbildību mīkstinošo apstākli. Tādējādi otrais prasības pamats ir noraidāms.

Par trešo prasības pamatu attiecībā uz paziņojuma par sadarbību, kā arī vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu

84 Trešais prasības pamats sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā prasītājs atsaucas uz paziņojuma par sadarbību un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kas izriet no Komisijas labvēlīgākas attieksmes pret *Interbrew*. Otrajā daļā prasītājs atsaucas uz paziņojuma par sadarbību un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kas izriet no vienādas attieksmes pret prasītāju, no vienas puses, un *Martens* un *Alken-Maes*, no otras puses.

Par pirmo daļu attiecībā uz paziņojuma par sadarbību un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kas izriet no Komisijas labvēlīgākas attieksmes pret *Interbrew*

— Lietas dalībnieku argumenti

85 Prasītājs uzsver, ka tā sadarbība attiecībā uz vienošanās saistībā ar alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, ir jāuztver kā salīdzināma ar *Interbrew* sadarbību un ka, sadarbības rezultātā prasītājam piešķirot samazinājumu tikai 10 % apmērā no naudas soda, bet *Interbrew* — samazinājumu 50 % apmērā, Komisija ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu.

86 No vienas puses, no lietas materiāliem un apstrīdētā lēmuma izriet, ka 2000. gada 14. janvārī un 2. februārī, tas ir, pirms paziņojuma par iebildēm nosūtīšanas, *Interbrew* iesniedza Komisijai paskaidrojumus, pateicoties kuriem atklājās, ka ir notikušas sanāksmes par alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, un kurās izskatītie jautājumi attiecās uz cenu līmeni un klientu savstarpējo sadali. Komisija uzskatīja, ka *Interbrew* ilgstošā un pilnīgā sadarbība un faktu neapstrīdēšana bija pamats tam, lai naudas sodu samazinātu par 50 %.

87 No otras puses, 2000. gada 5. aprīlī, atbildot uz 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumu, tādējādi neko nezinot par *Interbrew* paskaidrojumiem un pirms paziņojuma par iebildēm nosūtīšanas, prasītājs paziņoja, ka četru sanāksmju diskusiju temats bija ar izplatītāja preču zīmi Beļģijā tirgotā alus cenas līmenis. Turklāt prasītājs atzina, ka norisinājās informācijas apmaiņa par klientiem un apjomiem. Tādējādi, atbildot uz informācijas pieprasījumu, prasītājs tāpat kā *Interbrew* apstiprināja saskaņotas darbības esamību un informācijas apmaiņu par alu, kas Beļģijā tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi.

88 Tiesas sēdē, atbildot uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem šajā sakarā, prasītājs, atsaucoties uz Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon* (*Recueil*, II-1181. lpp., 407.–410. punkts), norādīja, ka, pretēji Komisijas apgalvotajam, tas savā 2000. gada 5. aprīļa atbildē uz 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumu sniedza informāciju, kas pārsniedza to, ko tam bija pienākums sniegt saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17. Tā kā prasītājs bija atbildējis uz informācijas pieprasījumu, ir jāuzskata, ka runa ir par tādu sadarbību, kas Komisijai saskaņā ar paziņojumu par sadarbību bija jāņem vērā.

89 Prasītājs uzskata — tā kā *Martens* neatzina, ka pastāv vienošanās par cenām un klientiem un *Alken-Maes* aprobežojās tikai ar paziņojumā par iebildēm norādīto

faktu neapstrīdēšanu, prasītāja sniegtā informācija vien, apstiprinot *Interbrew* sniegto informāciju, ļāva konstatēt EKL 81. panta pārkāpumu.

90 Prasītāja paskaidrojumi, ar ko tika apstiprināta *Interbrew* sniegtā informācija, bija izšķiroši, lai konstatētu pārkāpumu, un tiem bija tikpat noteicošs raksturs kā *Interbrew* paskaidrojumiem. Jebkurā gadījumā tas, ka *Interbrew* atzina pārkāpuma pastāvēšanu, pats par sevi nevar pamatot tik nozīmīgu nevienlīdzīgu attieksmi kā Komisijas izrādītā.

91 Savos rakstveida paskaidrojumos par dokumentiem, kurus Komisija iesniedza pēc Pirmās instances tiesas lūguma tiesas sēdes laikā, prasītājs piebilst ka tas atradās tādā pašā situācijā kā *Interbrew*. Abi uzņēmumi bija atbildējuši uz attiecīgajiem 1999. gada 11. novembra un 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumiem saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17, kuru būtība bija viena un tā pati, jo sanāksmes par alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, kas bija 2000. gada 22. marta prasītājam adresētā informācijas pieprasījuma pamatā, bija arī 1999. gada 11. novembra *Interbrew* adresētā informācijas pieprasījuma galvenā būtība. Prasītājs un *Interbrew* tādējādi vienos un tajos pašos apstākļos iesniedza analogu informāciju par vienu un to pašu pārkāpumu, un līdz ar to viņu sadarbība bija identiska.

92 Prasītājs šajā sakarā atsaucas uz Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless un Acciai speciali Terni* (*Recueil*, II-3757. lpp., 235.–249. punkts), saskaņā ar kuru tikai tas apstāklis, ka kāds uzņēmums ir atzinis tam pārmesto faktu esamību ātrāk par kādu citu uzņēmumu, nav objektīvs iemesls tam, lai pret to izturētos citādi, jo uzņēmumu sadarbības apmēra novērtējums nevar būt atkarīgs no tādiem pilnīgi nedrošiem faktoriem kā kārtība, kādā Komisija tos izjautā. Tas, ka *Interbrew*, atbildot uz informācijas pieprasījumu, pirmais atzina aizliegtas vienošanās pastāvēšanu, tādējādi nevar būt objektīvs iemesls tam, lai attiecībā uz prasītāju un *Interbrew* izrādītu atšķirīgu attieksmi.

93 Prasītājs piebilst — ar Komisijas iesniegtajiem dokumentiem tiek apstiprināts, ka Komisija ir kļūdījusies, apgalvojot, ka *Interbrew* ir brīvprātīgi iesniedzis informāciju par aizliegtu vienošanos attiecībā uz alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi. Šī informācija faktiski ietilpa Komisijas 1999. gada 11. novembra informācijas pieprasījuma piemērošanas jomā. *Interbrew* un prasītāja sadarbības līmenis ir vairāk nekā salīdzināmi.

94 Komisija norāda, ka prasītāja sadarbības līmenis nekādā ziņā nebija salīdzināms ar *Interbrew* sadarbības līmeni un ka tādējādi nav pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips.

95 *Interbrew* faktiski pēkšņi 2000. gada 14. janvārī, to divreiz papildinot 2000. gada 2. un 8. februārī, iesniedza informāciju par aizliegtu vienošanos attiecībā uz alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, par kuras pastāvēšanu Komisijai tajā laikā nekas nebija zināms. *Interbrew* bija pirmais, kas iesniedza informāciju par šo aizliegto vienošanos, ko Komisija turklāt varēja izmantot kā pierādījumus par attiecīgo pārkāpumu.

96 Prasītājs no savas puses bija iesniedzis informāciju, tikai atbildot uz informācijas pieprasījumu, kas tam tika nosūtīts 2000. gada 22. martā. Lai gan sniegtā informācija bija lietderīga, tā nebija nekas vairāk kā atbilde uz informācijas pieprasījumu un tā nebija nepieciešama, lai konstatētu pārkāpumu, jo šis pārkāpums jau bija pierādīts ar *Interbrew* brīvprātīgi iesniegto informāciju. Tas, ka Komisija atsaucās uz šo informāciju apstrīdētajā lēmumā, jebkurā gadījumā neliecina par to, ka šī informācija ir uzskatāma par pārkāpuma konstatēšanai nepieciešamiem pierādījumiem un ir kas vairāk par atbildi uz informācijas pieprasījumu.

97 Savos 2005. gada 10. maija rakstveida apsvērumos par prasītāja 2005. gada 14. marta rakstveida apsvērumiem saistībā ar Komisijas iesniegtajiem dokumentiem, ko tā

iesniedza pēc tiesas sēdes laikā izteiktā Pirmās instances tiesas lūguma, Komisija formāli apstrīd to, ka prasītājs varētu atsaukties uz iepriekš 92. punktā minēto spriedumu lietā *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*. Prasītājs neņem vērā nozīmīgu minētajā spriedumā ietvertu apsvērumu, proti, ka vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu var konstatēt tikai tad, ja attiecīgie uzņēmumi līdzīgos apstākļos un vienā un tajā pašā administratīvās procedūras stadijā ir iesnieguši identisku informāciju.

98 Tomēr gan no apstrīdētā lēmuma, gan no Komisijas iesniegtās informācijas izriet, ka *Interbrew* un prasītājs acīmredzami neatrodas līdzīgos apstākļos, un tie nav snieguši identisku informāciju, ne arī vienā un tajā pašā veidā sadarbojušies ar Komisiju.

99 1999. gada 11. novembra informācijas pieprasījums nekādā veidā neattiecās uz aizliegtu vienošanos par alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, par kuru Komisijai tobrīd nekas nebija zināms. Tomēr *Interbrew* pēkšņi informēja Komisiju par šīs aizliegtās vienošanās esamību, kā rezultātā Komisija lūdza *Interbrew* papildu informāciju šajā sakarā. *Interbrew* tādējādi ļoti aktīvi sadarbojās ar Komisiju. Par to liecina tā pēkšņās līdzdalības atzīšana aizliegtas vienošanās par alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, ietvaros, un tā ir jāņem vērā.

100 Tādējādi nevar piekrist, ka 1999. gada 11. novembrī *Interbrew* un 2000. gada 22. martā prasītājam uzdotie jautājumi tika uzdoti līdzīgos apstākļos, vienā un tajā pašā administratīvās procedūras stadijā un ka to atbildēs bija ietverta identiska informācija. It īpaši *Interbrew* iesniedza pilnīgu informāciju par aizliegto vienošanos saistībā ar izplatītāja preču zīmi tirgoto alu, kamēr prasītājs savā 2000. gada 5. aprīļa vēstulē vispirms atbildēja, ka tam nekas nav zināms par konkurences noteikumu pārkāpumu un ka sanāksmēs tika pārrunāti tikai likumīgi jautājumi, un tikai pēc tam atzina minēto sanāksmju patieso saturu.

101 Komisija secina, ka bez absolūtas *Interbrew* sadarbības tā nekad nebūtu nosūtījusi prasītājam informācijas pieprasījumu un aizliegtas vienošanās esamība saistībā ar alu, kas tiek tirgots ar izplatītāja preču zīmi, netiktu atklāta. Beļģijā veiktās pārbaudes *Interbrew/Alken-Maes* aizliegtas vienošanās ietvaros faktiski netika atklāti ar šo aizliegto vienošanos saistīti dokumenti.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

102 Primāri ir jāatgādina, ka Komisija tās paziņojumā par sadarbību ir izklāstījusi apstākļus, kādos uzņēmumi, kas ar to sadarbojas tās veiktās pārbaudes laikā, var tikt atbrīvoti no naudas soda vai saņemt naudas soda apmēra samazinājumu, kas pretējā gadījumā tiem būtu jāmaksā (Paziņojuma par sadarbību A 3. punkts).

103 Attiecībā uz paziņojuma par sadarbību piemērošanu prasītāja gadījumā nav apstrīdēts, ka tā rīcība ir izvērtējama atbilstoši minētā paziņojuma D punktam ar nosaukumu "Nozīmīgs naudas soda apmēra samazinājums".

104 No vienas puses, ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru naudas soda samazinājums, pateicoties sadarbībai administratīvās procedūras laikā, ir pamatojams tikai tad, ja konkrētā uzņēmuma rīcība ir atvieglojusi Komisijai pārkāpuma konstatēšanu un, attiecīgā gadījumā, tā pārtraukšanu (Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-327/94 *SCA Holding*/Komisija, *Recueil*, II-1373. lpp., 156. punkts, un iepriekš 92. punktā minētais spriedums lietā *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, 270. punkts).

105 No otras puses, saskaņā ar 11. panta 1. punktu Regulā Nr. 17 Komisija, pildot EKL 85. pantā un noteikumos, kas pieņemti saskaņā ar Līguma 83. pantu, noteiktos pienākumus, var iegūt visu vajadzīgo informāciju no uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, kuriem atbilstoši šī panta 4. punktam ir jāsniedz pieprasītā informācija. Ja uzņēmums vai uzņēmumu apvienība neiesniedz pieprasīto informāciju Komisijas noteiktajā termiņā vai sniedz nepilnīgas ziņas, Komisija saskaņā ar 11. panta 5. punktu Regulā Nr. 17 var, pamatojoties uz lēmumu, pieprasīt sniegt informāciju, un uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām, ja tie ilgstoši atsakās sniegt attiecīgo informāciju, līdz ar to var tikt piemērots naudas sods vai naudas soda apmēra palielinājums.

106 Tādējādi uzņēmuma sadarbība pārbaudes laikā nedod tiesības ne uz kādu naudas soda samazinājumu, ja šī sadarbība nav nekas vairāk kā vien uzņēmuma pienākums saskaņā ar 11. panta 4. un 5. punktu Regulā Nr. 17 (iepriekš 81. punktā minētais spriedums lietā *Solvay*/Komisija, 341. un 342. punkts). Savukārt gadījumā, ja kāds uzņēmums, atbildot uz informācijas pieprasījumu saskaņā ar 11. pantu, iesniedz informāciju, kas būtiski pārsniedz to, ko Komisija varēja prasīt saskaņā ar šo pantu, attiecīgais uzņēmums var saņemt naudas soda samazinājumu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-308/94 *Cascades*/Komisija, *Recueil*, II-925. lpp., 262. punkts).

107 Šajā sakarā, ja informācijas pieprasījumā saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu Komisija papildus tikai faktiskiem jautājumiem un lūgumam uzrādīt iepriekš pastāvējušus dokumentus lūdz uzņēmumam aprakstīt vairāku sanāksmju, kurās tas piedalījies, mērķi un norisi, kā arī šo sanāksmju rezultātus vai secinājumus, lai gan ir skaidrs, ka Komisijai ir aizdomas, ka minēto sanāksmju mērķis bija konkurences ierobežošana, šāds lūgums var uzlikt attiecīgajam uzņēmumam pienākumu atklāt tā līdzdalību Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumā, kā rezultātā minētajam uzņēmumam uz šāda veida jautājumiem nav jāatbild. Tādā gadījumā tas, ka kāds

uzņēmums tomēr iesniedz informāciju par šiem jautājumiem, ir uzskatāsa par brīvprātīgu uzņēmuma sadarbību, ar ko var pamatot naudas soda samazinājumu saskaņā ar paziņojumu par sadarbību.

108 Tāpat ir jāatgādina, ka, novērtējot uzņēmumu sadarbību, Komisija nedrīkst neievērot vienlīdzīgas attieksmes principu, kas ir vispārējs Kopienu tiesību princips, kurš saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiek uzskatīts par pārkāptu tikai tad, ja līdzīgās situācijās tiek piemēroti atšķirīgi noteikumi vai atšķirīgās situācijās tiek piemēroti identiski noteikumi, ja vien šāda diferenciācija nav objektīvi pamatota (iepriekš 92. punktā minētais spriedums lietā *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, 237. punkts un minētā judikatūra).

109 Šajā sakarā ir atzīts, ka atšķirīga attieksme pret attiecīgajiem uzņēmumiem ir saistīta ar savstarpēji nesalīdzināmu sadarbības līmeni, tai skaitā tiktāl, ciktāl sadarbība bija saistīta ar dažādas informācijas iesniegšanu vai šīs informācijas iesniegšanu dažādās administratīvās procedūras stadijās vai atšķirīgos apstākļos (šajā sakarā skat. iepriekš 92. punktā minēto spriedumu lietā *Krupp Thyssen Stainless* un lietā *Acciai speciali Terni*/Komisija, 245. un 246. punkts).

110 Šajā gadījumā no apstrīdētā lēmuma 360. un 361. apsvēruma izriet, ka Komisija piešķīra prasītājam naudas soda samazinājumu 10 % apmērā tikai tā iemesla dēļ, ka tas nenoliedza konstatētā pārkāpuma faktus saskaņā ar paziņojuma par sadarbību D 2. punkta otro ievilkumu. Saskaņā ar informāciju, ko prasītājs iesniedza Komisijai 2000. gada 5. aprīlī, atbildot uz tās 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumu, Komisija uzskatīja, ka šī informācija ir saistīta ar prasītāja pienākumu atbilstoši 11. pantam Regulā Nr. 17 un ka, neraugoties uz tās iespējamo lietderību, šī informācija nebija atzīstama par nepieciešamajiem pierādījumiem, lai konstatētu pārkāpumu. Prasītājs tādējādi nevarēja sagaidīt, ka tam tiks piešķirts *Interbrew* piemērotajam naudas soda samazinājumam līdzvērtīgs samazinājums.

111 Attiecībā uz prasītāja argumentiem ir jāuzsver — prasītājs uzskata, ka informācija, ko tas savā 2000. gada 5. aprīļa atbildē sniedza Komisijai, atbildot uz 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumu, bija plašāka nekā tā, ko tam bija pienākums sniegt saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17, un ka tā sniegtā informācija bija būtiska, lai Komisija varētu konstatēt pārkāpumu.

112 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka, ja arī prasītāja sniegtajai informācijai būtu noteicošs raksturs, kā to uzskata prasītājs, šīs informācijas sniegšana varētu pamatot prasītājam uzliktā naudas soda apmēra samazināšanu saskaņā ar iepriekš 104.–106. punktā minēto judikatūru tikai tiktāl, ciktāl minētā informācija ievērojami pārsniedza to, ko Komisija varēja prasīt saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17.

113 Tomēr ir jāatzīst, ka prasītāja 2000. gada 5. aprīļa vēstulē sniegtā informācija nebija ievērojami plašāka par to informāciju, ko tam bija pienākums sniegt saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17. Prasītājs būtībā tikai sniedza faktiskas atbildes uz informācijas pieprasījumā uzdotajiem jautājumiem attiecībā uz četru notikušo sanāksmju datumu un dalībnieku personību, kā arī minēto sanāksmju tēmu.

114 Tiktāl, ciktāl 2000. gada 5. aprīļa vēstules rindkopas, saskaņā ar kurām, no vienas puses, "bija notikusi informācijas apmaiņa attiecībā uz klientiem, nosacījumiem un apjomiem", un, no otras puses, no sanāksmju izrietošo secinājumu mērķis bija "stingrākas nostājas pieņemšana attiecībā uz cenām", varētu tikt interpretētas kā pārkāpuma faktu atzīšana, kas pārsniedz to informāciju, kuru Komisija varēja prasīt saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17, šī iespēja jebkurā gadījumā ir jāizslēdz attiecībā uz citu prasītāja atbildes rindkopu, kurā norādīts: "Mēs tomēr formāli apstiprinām, ka šīs sanāksmes neattiecās ne uz aizliegtu vienošanos par cenu, ne uz klientu savstarpējo sadali." Ņemot vērā šādu noliegumu, nevar uzskatīt, ka tas, ka dažās

prasītāja atbildes rindkopās atzīta informācijas apmaiņas esamība un sanāksmju dalībnieku nodoms pieņemt stingrāku nostāju attiecībā uz cenām, atviegloja Komisijai konstatēt pārkāpumu.

115 Tādējādi ir jāsecina, ka savā 2000. gada 5. aprīļa atbildē uz 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumu prasītājs nav iesniedzis Komisijai informāciju, kas bija ievērojami plašāka par to, ko tam bija pienākums sniegt saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17, un ka tādējādi prasītājs nevarēja saistībā ar to saņemt tam uzliktā naudas soda apmēra samazinājumu saskaņā ar iepriekš 106. punktā minēto judikatūru.

116 Līdz ar to par neatbilstošu ir atzīstams prasītāja arguments, ka šķietami labvēlīgākā attieksme pret *Interbrew* tādēļ, ka tas bija iesniedzis Komisijai informāciju, kuru tam nebija pienākums iesniegt, ir uzskatāma par nevienlīdzīgu attieksmi.

117 Trešā prasības pamata pirmā daļa tādējādi ir noraidāma.

Par otro daļu attiecībā uz paziņojuma par sadarbību un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kas izriet no attieksmes, no vienas puses, pret prasītāju un, no otras puses, pret *Martens* un *Alken-Maes*

— Lietas dalībnieku argumenti

118 Prasītājs uzskata, ka pastāv būtiska atšķirība starp tā sadarbības apjomu ar Komisiju un *Martens*, kā arī mazākā mērā ar *Alken-Maes* sadarbības apjomu. Tas, ka katram

no šiem trim uzņēmumiem tika paredzēts identisks naudas soda samazinājums 10 % apmērā, liecina par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu.

119 Prasītāja sadarbībai ar Komisiju bija noteicoša nozīme. Tā — savā 2000. gada 5. aprīļa atbildē uz Komisijas informācijas pieprasījumu prasītājs norādīja, ka attiecīgo sanāksmju laikā tika izskatīts jautājums saistībā ar izplatītāja preču zīmi tirgoto produktu cenas līmeni un notika informācijas apmaiņa par klientiem un apjomiem. Prasītājs turklāt savā atbildē uz paziņojumu par iebildēm ir apstiprinājis, ka sanāksmju laikā tika izskatīts jautājums par cenu līmeni. Šai informācijai, kas saskanēja ar *Interbrew* sniegto informāciju, bija būtiska nozīme attiecībā uz Komisiju, jo ar tās palīdzību tā varēja konstatēt EKL 81. panta pārkāpumu. Visbeidzot, prasītāja sadarbība visas procedūras laikā bija nepārtraukta un neierobežota.

120 Savukārt no lietas materiāliem, pēc prasītāja domām, izriet, ka *Martens* savā 2000. gada 6. aprīļa atbildē uz Komisijas 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumu saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17 nekādā veidā nav norādījis, ka attiecīgo sanāksmju laikā tika izskatīts jautājums par cenu līmeni vai klientu sadalījumu. Atbildē uz paziņojumu par iebildēm *Martens* pat tieši noliedza, ka šo sanāksmju laikā tika noslēgts nolīgums par cenu vai tirgus sadali, un, tieši pretēji, apstrīdēja *Interbrew* sniegtās informācijas patiesumu. To, ka *Martens* noliedza pārkāpuma esamību, turklāt apstiprina apstrīdētais lēmums, jo Komisija ir norādījusi, ka *Martens* procedūras laikā īstenoja sadarbību, kas izpaudās kā procedūras norises veicināšana.

121 Attiecībā uz *Alken-Maes* — tā 2000. gada 5. aprīlī sniegtā atbilde uz Komisijas 2000. gada 22. marta informācijas pieprasījumu neietvēra sevī nepārprotamu apstiprinājumu par saskaņotu darbību attiecībā uz cenas līmeni vai klientu sadalījumu. Apstrīdētajā lēmumā Komisija tikai norādīja, ka *Danone*, *Alken-Maes*

vārdā, nav apstrīdējis to, ka sanāksmju laikā tika izskatīts jautājums par cenu un klientu savstarpējo sadali.

122 Tādējādi, salīdzinot attiecīgo *Martens* un *Alken-Maes* sadarbības apjomu ar prasītāja sadarbības apjomu, nepārprotami izriet, ka Komisija, ierindojot prasītāju līdzvērtīgā pozīcijā kopā ar pārējiem diviem uzņēmumiem, ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu. Pretēji Komisijas apgalvotajam, prasītājs ir ievērojami veicis ko vairāk nekā tikai nav apstrīdējis faktus, savā 2000. gada 5. aprīļa atbildē uz informācijas pieprasījumu sniedzot būtiskas norādes par aizliegtas vienošanās sanāksmju saistībā ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus jautājumu un apmēru.

123 Komisija no savas puses norāda, pirmkārt — lai arī prasītājam un *Martens* attiecīgi uzliktā naudas soda apmēra samazinājums ir identisks, šo samazinājumu iemesli ir dažādi. Kamēr prasītājam naudas sods tika samazināts tāpēc, ka tas neapstrīdēja pārkāpuma faktus, *Martens* tas tika samazināts, pamatojoties uz tā sadarbību procedūras laikā. Nevienam no šiem diviem uzņēmumiem netika piešķirts samazinājums par attiecīgo faktu neapstrīdēšanu un samazinājums par sadarbību procedūras laikā.

124 Uzskatot, ka prasītājs netieši norāda uz *Martens* piešķirtā naudas soda apmēra nepamatoto samazinājumu, Komisija norāda, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru attiecībā uz naudas sodiem tādus argumentus, saskaņā ar kuriem prasītājam vajadzēja piešķirt prettiesisku samazinājumu atbilstoši vienlīdzības principam, nevar pieņemt. Tādējādi prasītājam nevarēja piešķirt papildu samazinājumu, bet vienīgi samazinājumu atbilstoši tā sadarbības apmēram. Tomēr, tā kā prasītājs tikai izpildīja pienākumu atbildēt uz informācijas pieprasījumu, kas tam tika nosūtīts saskaņā ar 11. pantu Regulā Nr. 17, nedarot neko vairāk kā vien to, ko tam bija pienākums veikt, tā sadarbības apmērs izpaudās kā Komisijas vērā ņemto attiecīgo faktu neapstrīdēšana.

125 Otrkārt, attiecībā uz prasītāja un *Alken-Maes* situāciju — Komisija norāda, ka tās ir līdzīgas, jo abi tikai neapstrīdēja attiecīgos pārkāpuma faktus. Tādējādi būtu loģiski, ka tās tiek izvērtētas, piemērojot vienādus noteikumus.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

126 Tā kā trešā prasības pamata pirmā daļa ir noraidīta, prasītājam pamatoti tika piešķirts naudas soda samazinājums 10 % apmērā, tikai pamatojoties uz to, ka tas neapstrīdēja attiecīgos pārkāpuma faktus.

127 Līdz ar to kā neatbilstošs ir jānoraida arguments, saskaņā ar kuru Komisijas piešķirtais naudas soda samazinājums *Martens* 10 % apmērā ir vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums attiecībā pret prasītāju, jo *Martens* — tā kā tas neatzina attiecīgos faktus — nevajadzēja piešķirt šādu samazinājumu.

128 Prasītājs turklāt atrodas situācijā, kas ir pilnībā salīdzināma ar *Alken-Maes* situāciju, kuram arī saskaņā ar paziņojuma par sadarbību D 2. punkta otro ievilkumu tika piešķirts naudas soda samazinājums 10 % apmērā, jo tas neapstrīdēja pārkāpuma faktus. Tādējādi nav konstatējams nekāds vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums attiecībā uz prasītāju un *Alken-Maes*.

129 No tā izriet, ka šī prasības pamata otrā daļa, kā arī prasības pamats tā kopumā ir noraidāms.

130 Šajos apstākļos prasība ir noraidāma kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

131 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

nosprież:

1) **prasību noraidīt;**

2) **prasītājs atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Vilaras Martins Ribeiro Jürimäe

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2005. gada 6. decembrī.

Sekretārs

E. Coulon

Priekšsēdētājs

M. Vilaras

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas ..... II - 5266

Lietas rašanās fakti ..... II - 5269

Process un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 5276

Juridiskais pamatojums ..... II - 5278

Par pirmo prasības pamatu attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu, Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Pamatnostādņu pārkāpumu sakarā ar to, ka kļūdaini ir novērtēta prasītāja faktiskā ekonomiskā spēja nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem ..... II - 5278

Par pirmo daļu attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu sakarā ar to, ka par attiecīgo tirgu nav atzīts ar izplatītāja preču zīmi tirgotā alus segments ..... II - 5279

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5279

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5280

Par otro daļu attiecībā uz Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Pamatnostādņu pārkāpumu sakarā ar kļūdainu prasītāja faktiskās spējas nodarīt būtiskus zaudējumus citiem saimnieciskās darbības subjektiem, tai skaitā patērētājiem, novērtējumu ..... II - 5285

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5285

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5286

Par otro prasības pamatu attiecībā uz, no vienas puses, Pamatnostādņu pārkāpumu sakarā ar kļūdaino prasītāja lomas nolīgumā novērtējumu un, no otras puses, pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu ..... II - 5288

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5288

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5290

Par trešo prasības pamatu attiecībā uz paziņojuma par sadarbību, kā arī vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ..... II - 5293

Par pirmo daļu attiecībā uz paziņojuma par sadarbību un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kas izriet no Komisijas labvēlīgākas attieksmes pret Interbrew ..... II - 5293

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5293

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5298

Par otro daļu attiecībā uz paziņojuma par sadarbību un vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kas izriet no attieksmes, no vienas puses, pret prasītāju un, no otras puses, pret *Martens* un *Alken-Maes* ..... II - 5302

— Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5302

— Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 5305

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 5306